

Warszawa, dnia 21 września 2012 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie
I Wydział Cywilny

Powód:

Fundacja dla Zwierząt „Argos”
ul. Garncarska 37A, 04-886 Warszawa

Pozwani:

1) **Gmina Miasto Resko**
ul. Rynek 1 72-315 Resko

2) **Zbigniew Kossewski**
firma „Animal Control”
ul. Piaskowa 86 m. 6, 72-010 Police

wartość przedmiotu sporu: 110.020,40 zł (słownie: sto dziesięć tysięcy dwadzieścia, 40/100 zł)

Pozew
o uznanie umów za nieważne

W imieniu Fundacji dla Zwierząt „Argos”, będąc uprawniony do jej jednoosobowego reprezentowania na podstawie § 17 jej statutu, wnoszę o uznanie za nieważne dwóch umów:

- 1) umowa o wyłapywanie, transport oraz opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, zawarta w dniu 01.06.2011 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim, działającym pod firmą „Animal Control” w Policach przy ul. Piaskowej 86/6, zawarta na czas określony do dnia 31.05.2012. (nr ZP.272.19.11.ZPOF) o wartości 56.274,40 zł (maksymalna wartość usług określona na 14.000 euro, przy kursie 4,0196 zł/euro);
- 2) umowa o wyłapywanie, transport oraz opiekę nad bezdomnymi zwierzętami zawarta w dniu 02.07.2012 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim, działającym pod firmą „Animal Control” w Policach przy ul. Piaskowej 86/6, zawarta na czas określony do 14.06.2013 r. (nr ZP.272.32.12.ZPOF), o wartości 53.746,00 zł (maksymalna wartość usług określona na 14.000 euro, przy kursie 3,839 zł/euro);

gdyż zawierają one postanowienia sprzeczną z ustawą oraz mające na celu obejście ustawy.

Wartość przedmiotu sporu determinuje właściwość Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Osnowa prawna skarżonych umów

Przedmiot zawartych umów jest regulowany prawem w ten sposób, że art. 11, ust. 1 ustawy z dnia 21.08.1997 o ochronie zwierząt (dalej: u.o.z.) czyni zadaniem publicznym (własnym) gmin zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie (art. 11, ust. 1).

Zasady i warunki wyłapywania określone są rozporządzeniem wykonawczym do ustawy (Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt).

Równocześnie wyłapywanie odbywa się zgodnie z uchwalonym przez gminę prawem miejscowym, tj. uchwałami przewidzianymi w art. 11, ust. 3 u.o.z. (w stanie prawnym przed 01.01.2012) lub uchwałami przewidzianymi w art. 11a u.o.z. (stan prawny od 01.01.2012).

Rada Miasta Resko podjęła stosowne uchwały:

- 1) uchwała nr XXXXVI/298/06 z dnia 28.09.2006 w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt na terenie gminy Resko,
- 2) uchwała nr XIX/128/12 z dnia 30.04.2012 w sprawie programu opieki na zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Resko w 2012 r.

Uzasadnienie pozwu

1.

Wszystkie wymienione wyżej podstawy prawne zawarcia skarżonych umów przewidują, że wyłapywanie zwierząt jest czynnością podejmowaną w celu zapewnienia bezdomnym zwierzętom opieki w schronisku dla bezdomnych zwierząt.

Prowadzenie schronisk dla zwierząt jest działalnością regulowaną, wymagającą zezwolenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 13.09.1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 7 i 9) a także zgłoszenia do nadzoru Inspekcji Weterynaryjnej (powiatowego lekarza weterynarii) na podstawie prawa weterynaryjnego (art. 5, ust. 1, pkt 2 ustawy z dnia 11.03.2004 o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.). Prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt bez takiego zezwolenia i zgłoszenia jest zabronione w.w. ustawami.

Skarżone umowy przewidują wyłapywanie bezdomnych zwierząt, ale nie przewidują umieszczania ich w schronisku. Dalszy los wyłapanych zwierząt pozostaje nieokreślony w umowie i jest nieznan także faktycznie, a więc czynność wyłapywania ma tu cel i skutki przeciwne ustawie o ochronie zwierząt, ewentualnie zaś skutkuje przestępstwem porzucania zwierząt lub ich nieuzasadnionego uśmiercania.

Skarżone umowy używają w tytule i treści terminu „opieka”, lecz z ich treści wynika, że dotyczy to utrzymywania wyłapanych zwierząt przez 14 dni w „klatkach hotelowych przedsiębiorstwa Animal Control”. Gdziekolwiek znajdowały by się takie „klatki” (a nie ma ich w lokalu mieszkalnym stanowiącym siedzibę firmy), nie stanowią one schroniska dla zwierząt w rozumieniu przywołanych wyżej przepisów. Skutkiem tego dalszy los zwierząt nie jest publicznie rejestrowany i jest faktycznie nieznan.

Skarżona umowa z 2011 r. narusza wprost przepis § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26.08.1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt, nakazujące kierować wyłapane zwierzęta do schronisk, ewentualnie także jej § 5, ust. 2 przewidujący wskazane w umowie miejsce przetrzymywania zwierząt przed przewiezieniem do schroniska. To samo dotyczy umowy z 2012 r., która ponadto narusza wyrażony wprost w art. 11, ust. 3 u.o.z. zakaz podejmowania wyłapywania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsca w schronisku.

Pozew dotyczy sprzeczności umów z ustawami, lecz należy wskazać, że skarżone umowy naruszają też prawo miejscowe Miasta Resko. Umowa z 2011 r. narusza § 3 uchwały z 2006 r., mówiący o przewożeniu zwierząt do schronisk, zaś umowa z 2012 r. narusza § 4, ust. 1, pkt 6 programu uchwalonego w 2012 r., który mówi o podpisaniu umowy ze schroniskiem.

2.

Obie skarżone umowy zawierają w ich § 5, ust. 2 postanowienie, że po okresie 14 dni utrzymywania w bliżej nie zlokalizowanych „klatkach hotelowych przedsiębiorstwa Animal Control”, wyłapane zwierzęta przechodzą na własność Zbigniewa Kossewskiego i będą oddawane do adopcji.

Takie postanowienie umowne co dalszego losu zwierząt jest sprzeczne z ustawą, albowiem Zbigniew Kossewski nie może nabyć własności zwierząt bezdomnych od Gminy Miasto Resko, skoro Gmina Miasto Resko nie jest właścicielem wyłapywanych zwierząt. To zaś wynika z definicji ustawowej zwierząt bezdomnych, zawartej w art. 4, pkt 16 u.o.z., która określa bezdomność zwierzęcia, m.in. przez brak możliwości ustalenia jego właściciela. Gmina jest natomiast podmiotem zobowiązany do zapewnienia mu opieki na własny koszt i własną odpowiedzialność.

Powyższe postanowienie umowne jest nie tylko sprzeczne z u.o.z., ale także ma na celu obejście ustawy. Za paradoksalną należy uznać konstrukcję prawną, zastosowaną w skarżonych umowach, wedle której zbywca prawa własności płaci nabywcy za jego nabycie. Paradoks ten oddaje tu pozór, za którym skrywa się faktyczny przedmiot transakcji, jakim jest usługa odpłatnego uwolnienia gminy od odpowiedzialności za dalszy los bezdomnych zwierząt. Bowiem w przekona-

niu stron tej umowy, nabycie własności wyłapanych zwierząt przez Zbigniewa Kossewskiego kończy publiczną odpowiedzialność gminy za te zwierzęta i czyni dalszy ich los prywatną sprawą nabywcy.

Umowy zobowiązują także Zbigniewa Kossewskiego do oddawania tak nabytych zwierząt „do adopcji”. Ostatecznie więc los zwierząt zależeć miał by od przyszłej woli osób trzecich – owych „adoptujących” – nie będących stronami przedmiotowych umów. Taki rozchód zwierząt nie może więc być przedmiotem umów między gminą a Zbigniewem Kossewskim, zwłaszcza że praktyka adopcji nie jest uregulowana żadnymi normami i stąd nie poddaje się żadnej kontroli.

Z umów wynika więc tyle, że Zbigniew Kossewski ma je po prostu porozdawać wedle własnej woli i własnych możliwości. Jest to postanowienie fikcyjne, gdyż jest zupełnie nieprawdopodobne, by Zbigniew Kossewski mógł zapewnić w ten sposób opiekę ok. 500 psom rocznie, jak to wynika z analogicznych umów jakie miał równocześnie zawarte z kilkudziesięcioma gminami woj. zachodniopomorskiego.

Praktykę oddawania bezdomnych zwierząt do adopcji można uznać za zasadniczo zgodne z ustawą o ochronie zwierząt wypełnienie ustawowego zadania „zapewnianie im opieki” (abstrahując od kwestii prawno-rzeczowego statusu tych zwierząt). Jednak realizowane adopcji w ramach zadania publicznego gmin nie może naruszać zasady, że gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność (art. 2, ust. 1 ustawy z dnia 08.03.1990 o samorządzie gminnym). Oddającym do adopcji mogła by być tylko sama gmina i na określonych przez siebie, zgodnych z prawem zasadach. W przypadku skarżonych umów mamy natomiast do czynienia z niedopuszczalną cesją zadania publicznego gminy na prywatną osobę, ukrytą pod pozorem zakupu przez gminę usług od przedsiębiorcy.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż powództwo niniejsze jako uzasadnione, w całości zasługuje na uwzględnienie.

Uzasadnienie interesu prawnego powoda

Interes prawny powoda w podważeniu skarżonych umów leży w statutowych celach Fundacji dla Zwierząt „Argos”, jakimi są ochrona zwierząt oraz zapobieganie ich krzywdzeniu. Cele te Fundacja realizuje m.in. poprzez współdziałanie z instytucjami państwowymi i samorządowymi. Jako jedyny podmiot w Polsce Fundacja prowadzi stały monitoring realizowania przez gminy ich zadań publicznych określonych w u.o.z, dotyczących zwierząt bezdomnych. Zbiera, opracowuje i publikuje źródłowe informacje z wszystkich gmin w Polsce, uzyskiwane w trybie dostępu do informacji publicznej.

Ustawa o ochronie zwierząt wskazuje generalnie na rolę organizacji społecznych o statutowym celu ochrony zwierząt w nadzorze i współdziałaniu z organami administracji państwowej (art. 1 i 3), opiniowaniu uchwał rad gminnych (art. 11 ust. 7, pkt 2), a także w ujawnianiu przestępstw i wykroczeń popełnianych na zwierzętach oraz wykonywaniu praw pokrzywdzonego w postępowaniu karnym (art. 39 i 40).

Aktualne orzecznictwo uznaje interes prawny takich organizacji społecznych w postępowaniu administracyjnym w sprawie uchwał rad gminnych o wyłapywaniu bezdomnych zwierząt oraz rozstrzyganiu o dalszym postępowaniu z nimi. W wyroku z dnia 12.06.2007 r., sygn. akt II OSK 339/07, NSA stwierdza się m.in. że *ocena interesu prawnego fundacji i organizacji społecznych musi być powiązana z badaniem ich ustawowych oraz statutowych zadań i kompetencji, tym bardziej w przypadku gdy chodzi o ochronę zwierząt, które same swego interesu prawnego i uprawnień bronić nie mogą (...).*

W analogicznej, wszczętej z pozwu organizacji społecznej sprawie, dotyczącej przekazania bezdomnych zwierząt „na własność” firmie najętej do ich wyłapania, Sąd Okręgowy w Sieradzu stwierdził, że *„bezsposornie Stowarzyszenie Obrona Zwierząt ma na celu ochronę zwierząt. Taki cel jednoznacznie wynika ze statutu. Uprawnienie powoda do zainicjowania niniejszego procesu ma swoje źródło w przyznanych zgodnie z obowiązującym prawem kompetencjach do działania w obronie zwierząt. Cele statutowe powodowego Stowarzyszenia wskazują, że w przypadku rozstrzygnięć dotyczących bezdomnych zwierząt ma ono interes prawny tak jak w dochodzeniu roszczenia zgłoszonego w niniejszej sprawie. Skoro zadaniem powodowego Stowarzyszenia jest ochrona zwierząt, a same zwierzęta przecież swojego interesu prawnego bronić nie mogą, to legitymacja czynna nie może być kwestionowana. Przedmiot umów dotyczy niewątpliwie sytuacji prawnej tych zwierząt, które regulacją umowną zostały objęte. Powodowe Stowarzyszenie posiada więc legitymację procesową”* (z uzasadnienia do prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 28.02.2012 w sprawie sygn. akt I C 155/11).

Zwolnienie powoda z opłat sądowych

Fundacja dla Zwierząt „Argos” posiada status organizacji pożytku publicznego i na mocy art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest zwolniona od opłat sądowych w sprawach z zakresu jej działalności pożytku publicznego.

Wnioski dowodowe

Świadkowie:

- 1) Zbigniew Kossewski, ul. Piaskowa 86 m. 6, 72-010 Police – na okoliczność udowodnienia działania bez wymaganych podstaw prawnych;
- 2) Robert Bogdański, komendant Straży Miejskiej w Resku, ul. Rynek 1, 72-315 Resko – na okoliczność udowodnienia bezprawnego ograniczenia się gminy Resko do zlecenia usuwania zwierząt;
- 3) Edyta Klepczyńska, radna gminy Resko, ul. Prusa 32 m 5, 72-315 Resko – na okoliczność udowodnienia faktycznej realizacji skarżonych umów.

Dokumenty:

- 1) umowa zawarta w dniu 01.06.2011 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim
- 2) umowa zawarta w dniu 02.07.2012 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim
- 3) informacja Straży Miejskiej w Resku z dnia 30.07.2012
- 4) uchwała Rady Miejskiej w Resku z dnia 28.09.2006 nr XXXXVI/298/06
- 5) uchwała Rady Miejskiej w Resku z dnia 14.06.2012 nr XIX/128/12
- 6) tabelaryczny wykaz obrotów firmy Z. Kossewskiego z gminami w latach 2006-2011
- 7) zbiór dokumentów źródłowych dla w/w wykazu – odpowiedzi gmin na wnioski o udzielenie informacji publicznej (pliki PDF na płycie CD-ROM).

Załączniki do pozwu

- 1) umowa zawarta w dniu 01.06.2011 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim
- 2) umowa zawarta w dniu 02.07.2012 między Gminą Resko a Zbigniewem Kossewskim
- 3) informacja Straży Miejskiej w Resku z dnia 30.07.2012
- 4) uchwała Rady Miejskiej w Resku z dnia 28.09.2006 nr XXXXVI/298/06
- 5) uchwała Rady Miejskiej w Resku z dnia 14.06.2012 nr XIX/128/12
- 6) tabelaryczny wykaz obrotów firmy Z. Kossewskiego z gminami w latach 2006-2011
- 7) zbiór dokumentów źródłowych dla w/w wykazu – zbiór odpowiedzi gmin na wnioski o udzielenie informacji publicznej (pliki PDF na płycie CD-ROM).
- 8) odpis z KRS dotyczący Fundacji dla Zwierząt „Argos”
- 9) statut Fundacji dla Zwierząt „Argos”
- 10) dwa odpisy pozwu wraz z załącznikami